

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ НА
КАФЕДРІ ПРОМИСЛОВІ ФАРМАЦІЇ
Юдіна Ю.В., Гладух Є.В., Грубник І.М.**

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Семінар – вид навчальних занять, при якому в результаті попередньої роботи над програмним матеріалом викладача і студентів, в обстановці їх безпосереднього і активного спілкування вирішуються завдання пізнавального і виховного характеру.

Мета такої форми навчання - поглиблене вивчення дисципліни, закріплення вивченого матеріалу, оволодіння методологією наукового пізнання. Важлива перевага семінарів є і формування навичок професійної дискусії. Крім того, на таких заняттях можна легко простежити, як засвоєний матеріал, які питання і заперечення з'явилися у аудиторії.

На сьогодні семінари є в навчальних планах усіх вузів України, оскільки вони сприяють розширенню загального наукового світогляду, ознайомленню студентів і слухачів з найважливішими проблемами та дослідженнями в галузях наук, що вивчаються [1,2].

Мета дослідження є визначення серед великої кількості тих основних форм семінарських занять, які характерні для проведення у вищому навчальному закладі, та складення алгоритму роботи викладача в період підготовки до семінару.

Основні результати. Сьогодні існує безліч методів і форм проведення семінарів, що забезпечують творчий характер пізнавальної діяльності студентів і слухачів, викликають бажання учасників до дискусії, реалізують дидактичні принципи і функції виховного навчання, стимулюють у студентів дослідницькі прагнення. Виходячи з того, що семінар у фармацевтичному вузі є груповим заняттям під керівництвом викладача, його основними завданнями є реалізація таких цілей:

- поглибити й закріпити у студентів і слухачів знання, здобуті на лекціях та в ході самостійної роботи;
- перевірити ефективність і результативність самостійної роботи курсантів і слухачів над навчальним матеріалом;
- привити у студентів навички пошуку, узагальнення та викладення навчального матеріалу в студентській аудиторії;
- виробити вміння формулювати, обґрунтовувати та викладати власне судження з питання, що обговорюється, вміння відстоювати свої погляди

На семінарських заняттях студенти і викладач об'єднуються в один загальний процес його підготовки і проведення. Для студентів головне завдання полягає в тому, щоб засвоїти зміст навчального матеріалу теми, яка виноситься на обговорення, підготуватися до виступу і дискусії. Викладач крім власної підготовки до семінару повинен надати дієву методичну допомогу студентам [4].

Викладач складає робочий план проведення семінару, в якому

відображені наступні питання: мета заняття, теми доповідей (повідомлень) і література для їх підготовки, перелік додаткових проблемних питань, завдання і вправи, перелік технічних засобів навчання.

Починається семінар зі вступного слова викладача, в якому озвучується тема семінару, звертається увага на вузлові проблеми для обговорення, вказується порядок проведення заняття.

Результати дослідження свідчать, що успіх семінару може залежати від багатьох складових:

- теоретичної, педагогічної та методичної підготовки викладача;
- організаторської роботи з підготовки семінарського заняття;
- ступеня підготовленості студентів і слухачів, їх активності на самому занятті.

Порядок ведення семінару може бути найрізноманітнішим, в залежності від його форми і тих цілей, які перед ним ставляться. Але в будь-якому випадку необхідно створювати на ньому атмосферу творчої дискусії, живого, зацікавленого обміну думками.

Найважливіша вимога, що забезпечує успіх семінарських занять, є сукупність певних конкретних вимог до виступів, доповідей, рефератів студентів. Ці вимоги повинні бути достатньо чіткими і в той же час не настільки регламентованими, щоб сковувати творчу думку, насаджувати схематизм.

Перелік вимог до будь-якого виступу студента такий:

- зв'язок виступу з попередньою темою або питанням;
- розкриття сутності проблеми;
- методологічне значення для наукової, професійної та практичної діяльності.

Одією з форм проведення семінарського заняття є реферативно-повідна, при якій має місце наступна послідовність: виступ (повідь) з основного питання; питання до доповідача; обговорення змісту доповіді, його переваг і недоліків, доповнення та зауваження по ньому; заключне слово доповідача; висновок викладача.

Найважливішою вимогою до виступів студентів є самостійність в підборі фактичного матеріалу і аналітичному відношенні до нього, вмінні розглядати приклади і факти у взаємозв'язку і взаємозумовленості, відбирати найбільш істотні [3,4].

Питання до доповідача задає насамперед студенти, а не викладач, в чому їх слід заохочувати. Необхідно вимагати, щоб питання, що задаються студентами, були істотні, пов'язані з темою, точно сформульовані.

Найважливіша частина семінарського заняття є обговорення питань або доповідь. Залежно від форми заняття викладач, сформулювавши перше питання, пропонує виступити бажаним або зробити повідомлення, заздалегідь підготовлене студентами. Ефективність семінару багато в чому залежить від змісту виступів, доповіді, реферати студентів. Тому викладачеві важливо визначити до них вимоги, які повинні бути досить чіткими і в той же час не настільки регламентованими, щоб сковувати творчу думку студентів.

Щоб семінар був по-справжньому активним, він повинен мати дискусійний, але керований характер. Для цього сценарій дискусії продумується викладачем заздалегідь, у робочому плані фіксуються відповідні питання, приклади, висловлення.

Важливим елементом семінарського заняття є заключне слово викладача. Воно може бути як загальне в кінці семінару, так і приватний - після обговорення окремого питання плану семінару. У заключному слові в кінці семінару викладач:

1) дає загальну оцінку заняття (рівень підготовленості учнів до семінару, активність учасників, ступінь засвоєння проблем);

2) здійснює аналіз і оцінку виступів, дотримуючись при цьому об'єктивності і виняткову коректність;

3) коротко розкриває питання, які не отримали глибокого висвітлення на семінарі;

4) дає завдання на подальшу роботу.

Висновки. 1) семінар є ефективним методом проведення заняття у вищому навчальному закладі, який допомагає студентам і слухачам підготуватися до виконання майбутньої професійної діяльності;

2) вибір форми семінарського заняття залежить від багатьох факторів, в особливості від змісту мети, її обсягу та рівня підготовленості, спеціалізації та професійної спрямованості семінарської групи;

3) Ефективною формою проведення семінарського заняття є реферативно-доповідна, на яких студенти навчаються виступати в ролі доповідачів й опонентів, набувають вмінь і навичок визначення інтелектуальних проблем та їх вирішення, доведення і спростування, відстоювання своїх поглядів, демонстрування досягнутого рівня теоретичної підготовки.

4) запорукою успішного проведення семінарського заняття є ерудованість та методична майстерність педагога, детальна підготовка до заняття з розробкою розгорнутого плану або сценарію

Список літератури

1. Бабенко К. Практичні, семінарські та лабораторні заняття у ВНЗ як прикладні форми організації навчання магістрів / Катерина Бабенко // Рідна школа. – 2007. – № 7/8. – С.42-54

2. Ларионов В.В., Писаренко С.Б. Видовое информационное поле в инновационной педагогике: состав, структура, свойства и применение в тестировании // Инновации в образовании. – 2005. – №1. – С. 55-62.

3. Матюшкин А.М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении / А.М.Матюшкин. – М.: Педагогика, 1972. – С.181-186

4. Юдіна Ю.В. Методические рекомендации по организации самостоятельной работы студентов кафедры промышленной фармации. НФаУ // Авторы: Юдіна Ю.В., Гладух Є.В., Чуєшов В.І., Ляпунова О.О., Ніколайчук Н.О., Січкара А.А., Грубник І.М., та ін.// Харьков, 2017. - 40 с.